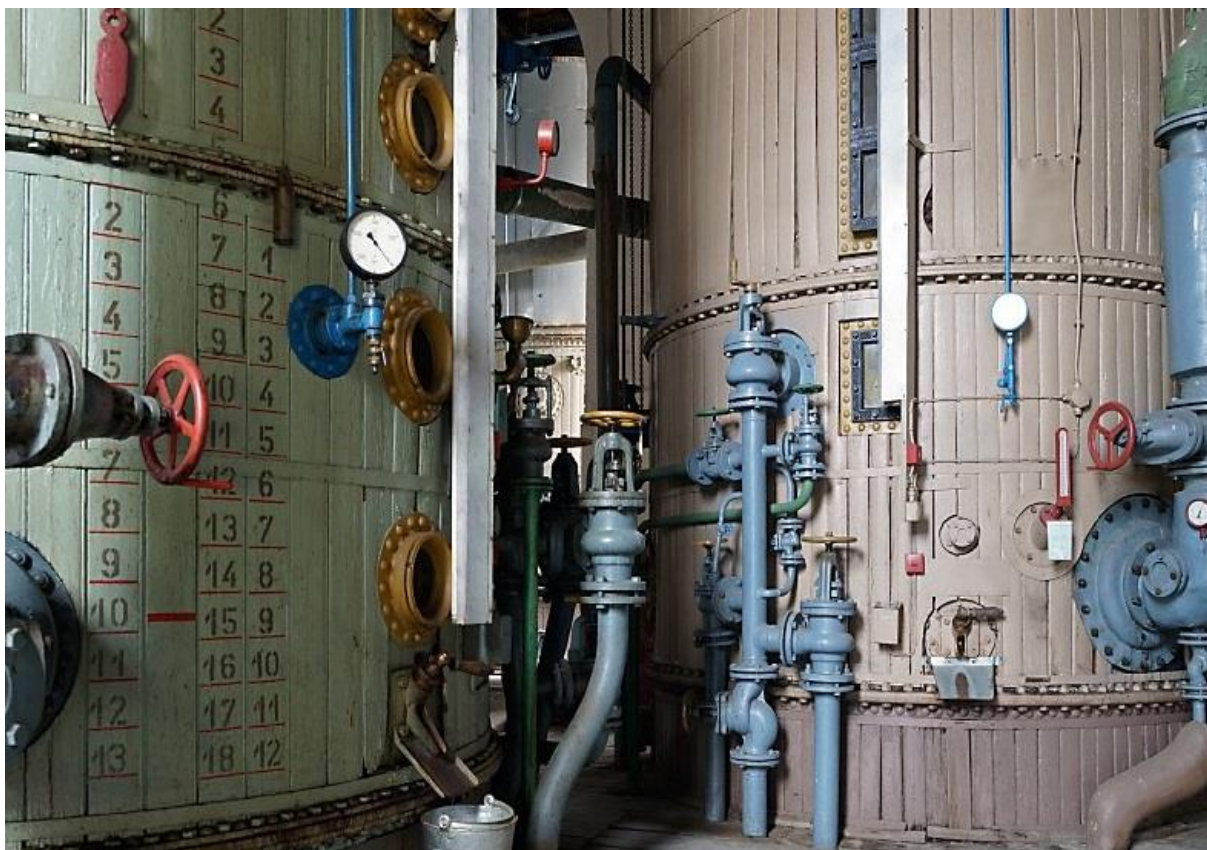

Fabrique Nostalgique 2021

Thema: Suikerfabrieken

Een uitgave van: <https://fabriekofiel.com>

Januari

	M	D	W	D	V	Z	Z
52					01	02	03
01	04	05	06	07	08	09	10
02	11	12	13	14	15	16	17
03	18	19	20	21	22	23	24
04	25	26	27	28	29	30	31

De eerste bietsuikerfabriek van Nederland ging in 1858 te Zevenbergen van start en werd bekend onder de naam 'Azelma' (1). Hiervan resteert enkel nog 'De Keet', het toenmalige seizoenarbeidersverblijf (2). Suikerfabriek 'De Phoenix' volgde in 1867, in wat van oorsprong een meestooft was (3). De coöperatieve suikerfabriek was actief van 1912 tot 1987, waarna ketelhuis, suikerloodsen en -silo's behouden bleven voor opslagdoeleinden (4).

Februari

	M	D	W	D	V	Z	Z
05	01	02	03	04	05	06	07
06	08	09	10	11	12	13	14
07	15	16	17	18	19	20	21
08	22	23	24	25	26	27	28

Tegenwoordig biedt suikerfabriek 'De Wittouck' aan de gedempte haven van Bergen op Zoom onderdak aan startende bedrijven en een restaurant (2). Van de spiritusfabriek die de melasse tot alcohol verwerkte is enkel de schoorsteen behouden (1). Coöperatieve suikerfabriek 'De Zeeland' beleefde haar eerste campagne in 1917, maar moest tien jaar later al sluiten. In haar suikermagazijn is tot op vandaag de dag het Instituut voor Rationele Suikerproductie gevestigd (3), terwijl in de voormalige productiehallen sinds 2014 een supermarkt en een bowlingcentrum zijn ondergebracht (4)

Maart

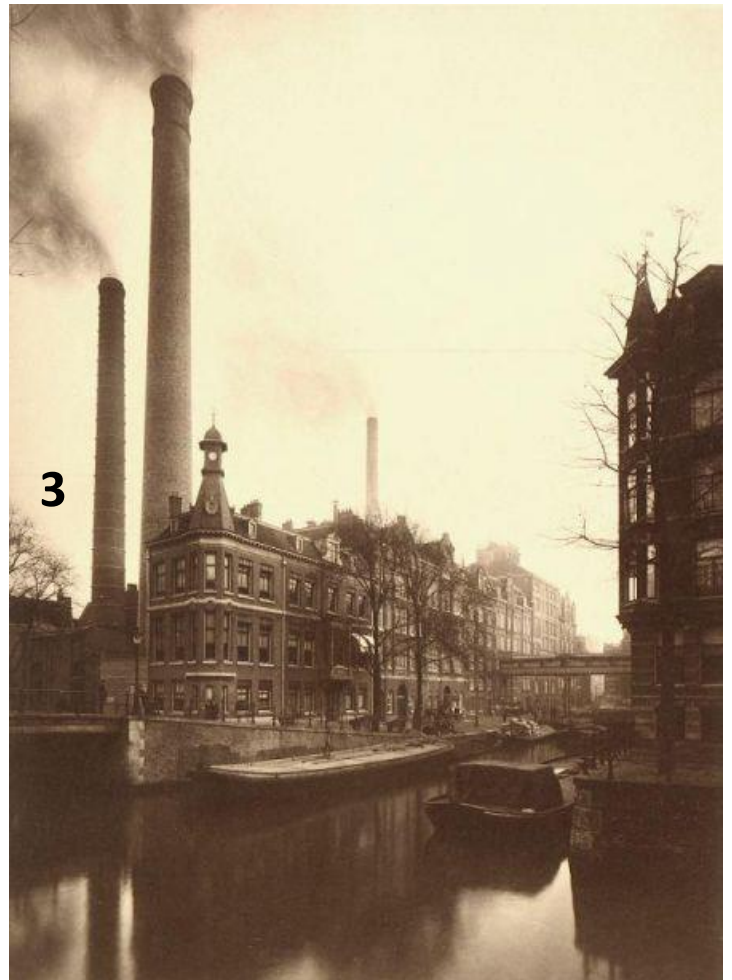
	M	D	W	D	V	Z	Z
09	01	02	03	04	05	06	07
10	08	09	10	11	12	13	14
11	15	16	17	18	19	20	21
12	22	23	24	25	26	27	28
13	29	30	31				

Van de twee laatste suikerfabrieken die nog operationeel zijn in Nederland staat er een in Dinteloord, die in 1909 in productie werd genomen (1,3). Naast een drietal suikerloodsen en het bietengor, dateren ook de directeurswoning en het coöperatiekantoor, inclusief interieur, uit deze beginjaren (2). Een aantal stoommachines uit diverse suikerfabrieken worden er door de Stichting Industrieel Erfgoed Suikerindustrie draaiende gehouden voor het publiek (4).

April

	M	D	W	D	V	Z	Z
13				01	02	03	04
14	05	06	07	08	09	10	11
15	12	13	14	15	16	17	18
16	19	20	21	22	23	24	25
17	26	27	28	29	30		

In de zeventiende eeuw groeide Amsterdam uit tot een centrum van suikerraffinage. Enkele van deze bedrijven ontwikkelden zich midden tussen de woonblokken tot fabrieken (3). Suikerraffinaderij 'De Granaatappel' aan de Lijnbaangracht werd tot 1920 voortgezet als NV Spakler & Tetterode (1). Van het complex zijn twee gebouwen behouden gebleven die nu een culturele functie hebben: poppodium 'De Melkweg' (2) en nachttheater 'Sugar Factory'.

Mei

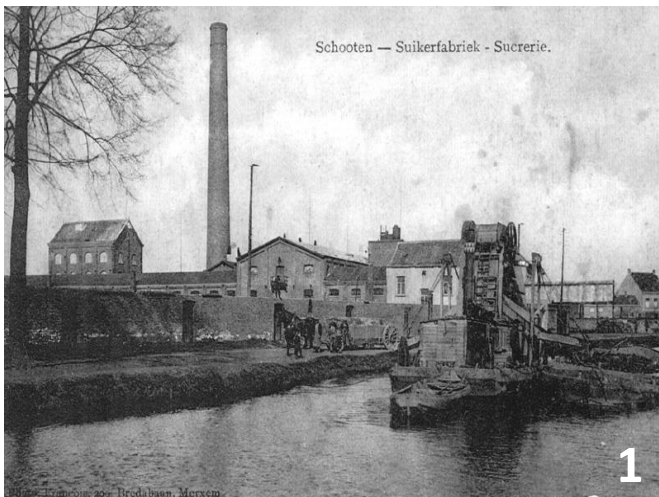
	M	D	W	D	V	Z	Z
17						01	02
18	03	04	05	06	07	08	09
19	10	11	12	13	14	15	16
20	17	18	19	20	21	22	23
21	24	25	26	27	28	29	30
22	31						

Suikerfabriek St. Antoine (2) in Oud Gastel was actief van 1871 tot 1920 en kreeg haar bieten aangevoerd over het water van de Dintel (1). Daarna deed het complex dienst als conservenfabriek en tegenwoordig zijn er een kabelrecyclingbedrijf en een staalconstructeur in gevestigd. De gebouwen ondergingen daarbij nauwelijks enige verandering en zijn daarom op de rijksmonumentenlijst geplaatst (3,4).

Juni

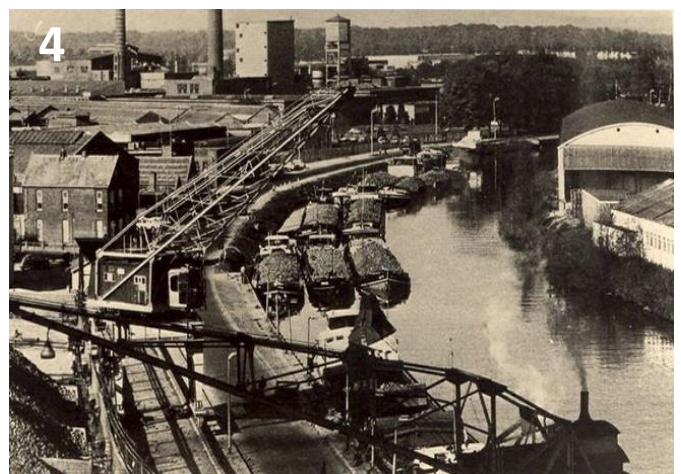
	M	D	W	D	V	Z	Z
22		01	02	03	04	05	06
23	07	08	09	10	11	12	13
24	14	15	16	17	18	19	20
25	21	22	23	24	25	26	27
26	28	29	30				

In Antwerpen speelde de suikernijverheid al in de 16^e eeuw een belangrijke rol. Door afsluiting van de Schelde kwijnde deze weg, maar na de Franse Tijd keerden de suikerraffinaderijen weer terug (2,3). Tegenwoordig hebben ze een woonbestemming en wordt de specialiteit van de Sinjorenstad, kandijnsuiker, alleen nog geproduceerd door Candico (4). Ook de bietsuikerfabrieken van Schooten, Berendrecht en Lillo hebben al lang geleden hun poorten gesloten (1)

Juli

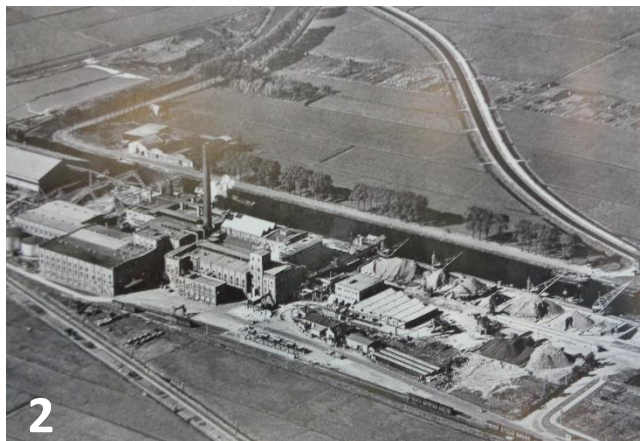
	M	D	W	D	V	Z	Z
26				01	02	03	04
27	05	06	07	08	09	10	11
28	12	13	14	15	16	17	18
29	19	20	21	22	23	24	25
30	26	27	28	29	30	31	

Ook in Breda had de Belgische suikerbaronnenfamilie Wittouck een fabriek, die na buitendienststelling in 2005 volledig werd gesloopt (4). Het complex van suikerwarenproducent 'De Faam' bleef wel behouden en is nu onder de naam 'Talentenfabriek' een broedplaats voor creatieve ondernemers (2,3). Het snoepgoed van Faam, dat grote bekendheid kreeg dankzij het 'Suikeroompje' (1), komt sinds 2013 van Astra Sweets in Turnhout.

Augustus

	M	D	W	D	V	Z	Z
30							01
31	02	03	04	05	06	07	08
32	09	10	11	12	13	14	15
33	16	17	18	19	20	21	22
34	23	24	25	26	27	28	29
35	30	31					

Als antwoord op de particuliere suikerfabriek van J.E. Scholten in Hoogkerk lieten de Friese en Groningse bietenboeren in 1913 een coöperatieve fabriek bouwen die eveneens aan het Hoendiep was gelegen (1,2). Na sluiting in 2008 nam de gemeente Groningen het complex over voor openluchtevenementen met groot publiek (3). In Hoogkerk wordt nog altijd suiker geproduceerd, nu door het voedingsmiddelenconcern Royal Cosun.

September

	M	D	W	D	V	Z	Z
35			01	02	03	04	05
36	06	07	08	09	10	11	12
37	13	14	15	16	17	18	19
38	20	21	22	23	24	25	26
39	27	28	29	30			

De pas drooggelegde Haarlemmermeerpolder leende zich uitstekend voor de teelt van suikerbieten, die over de ringvaart naar de fabriek in Halfweg vervoerd konden worden (1). Die was in 1863 ondergebracht in het voormalige gemeenlandshuis van het Hoogheemraadschap Rijnland (3) en groeide uit tot een complex dat na de sluiting in 1992 gedeeltelijk behouden is gebleven en is omgedoopt tot 'Sugar City' (2,4). Samen met het nabijgelegen stoomgemaal is het opgenomen in de European Routes of Industrial Heritage.

Oktober

	M	D	W	D	V	Z	Z
39					01	02	03
40	04	05	06	07	08	09	10
41	11	12	13	14	15	16	17
42	18	19	20	21	22	23	24
43	25	26	27	28	29	30	31

1

2

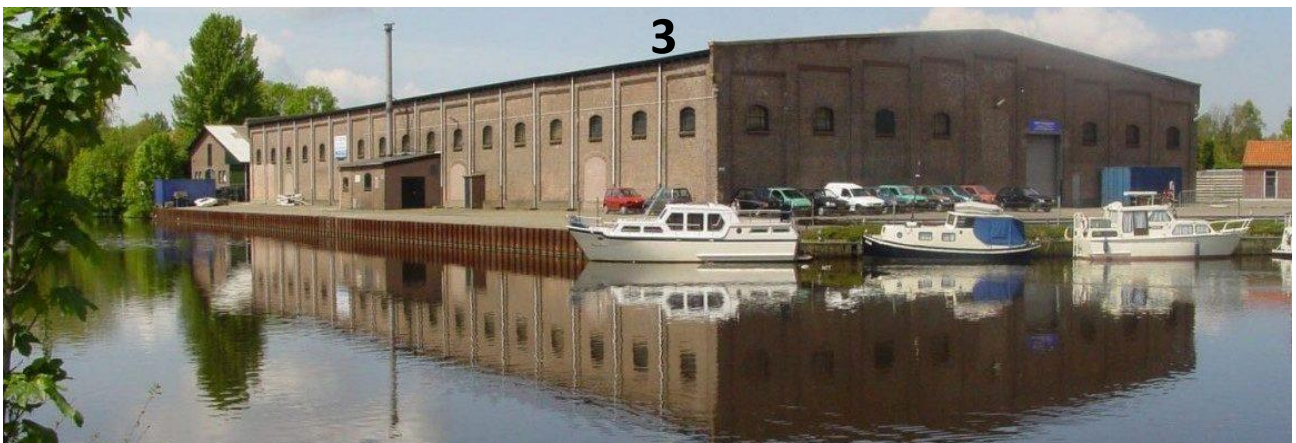
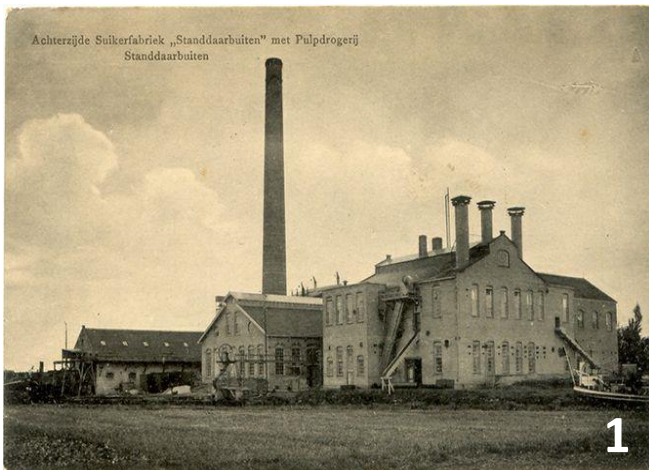

3

De eerste coöperatieve suikerfabriek van Nederland kwam in 1899 tot stand in Sas van Gent en concurreerde tot eind jaren tachtig met de particuliere fabriek om de bieten van de Zeeuws-Vlaamse boeren (1). Ook andere bedrijvigheid vestigde zich langs het Kanaal van Gent naar Terneuzen en deze geschiedenis wordt sinds 2015 verteld in het Zeeuws Industrieel Museum dat onderdak heeft gekregen in één van de voormalige suikerloodsen (2,3).

November

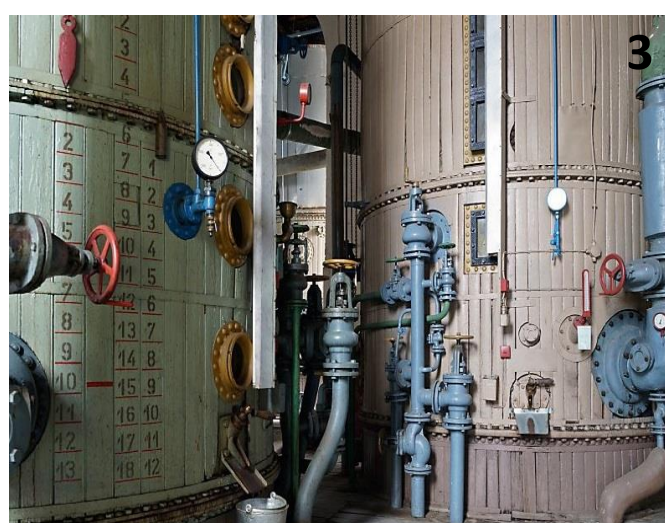
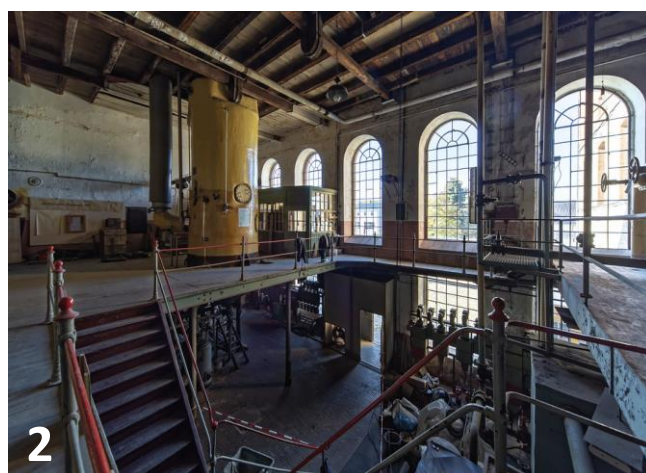
	M	D	W	D	V	Z	Z
44	01	02	03	04	05	06	07
45	08	09	10	11	12	13	14
46	15	16	17	18	19	20	21
47	22	23	24	25	26	27	28
48	29	30					

Om de suiker die tijdens de drie campagnemaanden geproduceerd werd gedurende het hele jaar uit te kunnen leveren, was veel opslagruimte nodig. Terwijl de bietsuikerfabriek van Standdaarbuiten in 1924 buiten bedrijf werd gesteld (1), bouwde men aan de andere kant van het haventje een nieuw suikerdepot (3). Inmiddels domineert de pleziervaart het water van Mark en Dintel en zal het magazijn hierin een nieuwe rol vervullen (2).

December

	M	D	W	D	V	Z	Z
48			01	02	03	04	05
49	06	07	08	09	10	11	12
50	13	14	15	16	17	18	19
51	20	21	22	23	24	25	26
52	27	28	29	30	31		

Onder het erfgoed van de bietsuikerindustrie neemt de Zuckerfabrik in het Duitse Oldisleben (Thüringen) een unieke plaats in omdat hier tot 1990 geproduceerd is met een diffusiebatterij, verdampingskristallisatoren (3) en stoommachines (4). In de DDR-tijd ontbrak het namelijk aan geld voor modernisering van deze fabriek uit 1872 (1,2). Na een omvangrijke restauratie kan ze tegenwoordig als museum bezocht worden door het publiek.